

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ (МІКРОЕКОНОМІКА, МАКРОЕКОНОМІКА)»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа
Рік навчання: 2-й, семестр 3-й
Кількість кредитів ECTS: 5 кредитів
Назва кафедри: економіки та підприємницької діяльності
Мова викладання: українська

Лектор курсу	к.е.н., доц. Хаєцька Ольга Петрівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	haetska@vsau.vin.ua

Опис навчальної дисципліни

«Економічна теорія (Мікроекономіка, Макроекономіка)» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 30 год.; практичні заняття - 28 год., самостійна робота - 92 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з такої дисципліни: «Вища та прикладна математика», «Філософія».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Економіка готелів і ресторанів», «Менеджмент готельно-ресторанного господарства».

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Економічна теорія (Мікроекономіка, Макроекономіка)» спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентності – довести основні теоретичні положення сучасної економіки до оволодіння студентами неекономічних спеціальностей; надати допомогу в започаткуванні у студентів навичок та вмінні використовувати теоретичний інструментарій в дослідженні економічної поведінки господарювання, а також можливостей її прогнозування; демонструвати можливостей економіки на мікро та макро рівнях як

інструментів для прийняття рішень у економічній та підприємницькій діяльності.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія (Мікроекономіка, Макроекономіка)» є отримання студентами ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення й економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення, пов'язані з їх майбутньою професійною діяльністю.

Завдання вивчення дисципліни

Формування у студентів належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки; розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави коригувати цей розвиток відповідно до цілей та пріоритетів економічної політики.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформуванати такі програмні компетентності:

Інтегральну компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 9. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність організовувати сервісно-виробничий процес з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність.

СК 5. Здатність управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 8. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання готельних та ресторанних послуг для різних сегментів споживачів.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН 15. Розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

ПРН 16. Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності.

ПРН 18. Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу.

ПРН 20. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів).

План вивчення навчальної дисципліни

	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Мікроекономіка як наука. Попит і пропозиція, їх взаємовідносини.	2	1	5
2	Тема 2. Теорія поведінки споживача	2	1	6
3	Тема 3. Теорія виробництва і витрат	2	2	6
4	Тема 4. Ринок досконалої конкуренції	2	2	6
5	Тема 5. Монопольний ринок	2	2	4
6	Тема 6. Монополістична конкуренція та олігополія	2	2	6
7	Тема 7. Ринки факторів виробництва: праці, капіталу та землі	2	2	6
8	Тема 8. Загальна рівновага та економіка добробуту	2	2	6
9	Тема 9. Макроекономіка як наука. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2	2	6
10	Тема 10. Класична модель товарного ринку. Кейнсіанська модель рівноваги	2	2	7
11	Тема 11. Грошовий ринок	2	2	6
12	Тема 12. Макроекономічна нестабільність	2	2	6
13	Тема 13. Одночасна рівновага на товарному та грошовому ринках: модель IS-LM	2	2	6
14	Тема 14. Економічна динаміка	2	2	8
15	Тема 15. Зовнішньоторговельна діяльність	2	2	8
Разом		30	28	92

Самостійна робота студента

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом. У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	30	щотижнево	Усне опитування, тестування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами, опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу, опрацювання першоджерел)	16	щотижнево	Усне опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	24	1 раз на 2 тижні	Усне опитування, обговорення, виступ з презентацією, розрахунково-графічні роботи
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування, виконання завдань експрес-контролю під час практичних занять (самостійне опрацювання тестів відповідно до теми практичного заняття; самостійне розв'язання типових задач, ситуаційних вправ)	22	1 раз на 2 тижні	Спостереження за виконанням, виконання контрольних робіт
Разом		92		

РЕКОМЕНДАВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. McConnell, Campbell. *Economics: Principles, Problems, & Policies* : [англ.] Campbell McConnell, Stanley Brue, Sean Flynn. 21st Ed. McGraw-Hill, 2018.
2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навчальний посібник.: У 2 кн. - Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. За ред. С. Панчишина і П. Островерха. 4-те вид. випр. і допов. К: Знання, 2016. 723 с.
3. Базилевич, В.Д. Макроекономіка: підручник. 4-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2018. 743 с.
4. Білецька, Л.В. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка: навч. посіб. МОН України. К.: 2015. 652 с.
5. Будаговська С., Кілієвич О., Луніна І. та ін. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студентів екон. спец. закл. освіти: У 2 ч. К. Основи, 2017. 517 с.
6. Косік А.Ф., Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка: Навчальний посібник. К: Центр навчальної літератури, 2014. 416 с.
7. Панчишин С.М. Макроекономіка: Навч. Посібник, Вид. 3-ге, стереотипне. К.: Либідь, 2005. 616 с.

Додаткова література

1. Antonina A Broyaka The Information Support of Agricultural Information-Advisory Activity in Ukraine as the Key Component of Its Development. *Business Inform.* 2017/1/1. № 474. p.130-136. (Scopus)
2. Olha Khaietska, Mark Myronenko, Olena Polova, Natalia Koval Capitalization of banks: theory, practice and directions of ensuring. *Banks and Bank Systems*, 13: 173-183, 2018. (Scopus)
3. Kovalchuk S. Ecological and economic imperatives of sustainable development of agroecosystems. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. Вінниця. 2018. №2 С.18-27.
4. Брояка А.А. Вплив соціально-економічних чинників на формування споживчого попиту. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 6. С. 27-38.
5. Брояка А.А. Поведінка споживача в сучасній ринковій економіці. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. №4. С. 32-40.
6. Калетнік Г.М., Коваленко О.В., Брояка А.А. Сучасні тенденції розвитку харчової промисловості та її місце в економіці держави. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. С. 7-26.
7. Ковальчук С.Я. Тарифний захист українського сільськогосподарського виробника. *Інфраструктура ринку*. 2018. №17. с.22-28. URL:<http://www.market-urfr.od.ua>

8. Паламаренко Я.В. Венчурне інвестування як орієнтир інноваційного розвитку підприємств АПК України. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 23. С. 60–68.
9. Сахно А.А., Поліщук Н.В., Ковальова Н.А. Економічна безпека підприємств в умовах впливу гіперконкуренції. *Економіка і управління*. 2019. № 4 (84). С. 28-35.
10. Хаєцька О.П. Перспективи розвитку ринку органічної продукції в Україні та світі. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. №6. С.38-48.
11. Хаєцька О.П. Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва в Україні. Збірник наукових праць. *Економіка та управління АПК*. Біла Церква. 2018. №2. (143). С. 122-131.
12. Хаєцька О.П. Сучасні тенденції зовнішньоекономічної діяльності України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 2. С. 79-83.
13. Хаєцька О.П. Шляхи підвищення міжнародної інвестиційної привабливості України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. №3 (53). С.113-130.
14. Хаєцька О.П., Лояніч В.О. Забезпечення продовольчої безпеки України в умовах війни. *Ефективна економіка*. 2023. № 6. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.6.47>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua/>
3. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
6. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності		Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Виконання домашніх завдань, розрахункових та розрахунково-графічних робіт	4
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	8
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	7
8	Виконання домашніх завдань, розрахункових та розрахунково-графічних робіт	4
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	8
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до іспиту. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів освітніх компонентів, отриманих студентами, які навчалися за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни